

UVODNA REČ

Ovo je era praktičnih knjiga. Danas možete naći barem jednu knjigu o skoro svakoj temi koja vam padne na pamet. Budući da ugađaju različitim potrebama, pokazalo se da su priručnici veoma korisni. Iz njih možete da naučite kako da slikate, šijete, gajite biljke u svom vrtu, napravite roštilj u dvorištu, postanete stručnjak za enterijere, ili popravite kućne instalacije. Ove knjige pokrivaju skoro sve moguće oblasti. Prema tome, ukoliko vam izgleda da ovaj priručnik spada u ovu vrstu, u pravu ste - ako izuzmemo prostu činjenicu da on predstavlja nešto mnogo više.

Čovečanstvo je vekovima bilo neobično fascinirano alhemijom. Osnovno filozofsko polazište bilo je da, pošto je Božanska Volja u početku delovala na prima materiju kako bi stvorila plemenite metale i sve drugo, zašto ne bi i alhemičar - pročišćenog uma i srca, i vešt u laboratorijskoj praksi tadašnjeg vremena - mogao da izvede ovaj isti prirodni proces u kraćem vremenskom periodu? Treba samo da prelistate istoriju hemije, ili bacite pogled na obimnu alhemijsku literaturu, i postaćete svesni neverovatne primamljivosti alhemije. Ljudi su napuštali svoje porodice i ognjišta, trošili čitava bogatstva, razboljevali se, gubili prestiž, društvene i ostale položaje u potrazi za ciljevima koji se naziru u alhemijskom snu - dugovečnošću, savršenim zdravljem, i veštinom transmutiranja grubih metala u zlato.

Međutim, ne treba brzopleto zaključiti da su to jedini alhemijski ciljevi. Adepti alhemije bili su iznad svega strpljivi, posvećeni i bogobojažljivi ljudi, koji su na umu uvek imali najviše duhovne ideale. Šteta što više praktičara veštine nije posedovalo ove vrline.

Nedavno je jedan novinar napisao da Paracelzusovo istraživačko društvo koje je sponzoriralo ovaj priručnik, priređuje kurs na kome se alhemija može naučiti za dve nedelje. Pitam se kako neko može biti tako kratkovid? Ili neupućen?

S početka četrnaestog stoleća, Bonus iz Ferare govorio je o alhemiji kao o "ključu svih ispravnih stvari, Veštini nad Veštinama, Nauči nad Naukama." On ne samo da je tvrdio da je zadatak pravog alhemičara pročišćavanje metala i lečenje svih bolesti ljudske rase, već i da alhemija kao nauka i veština zna kako da objedini sve druge naučne discipline, pomažući tako čoveku da brže razvije svoje intelektualne i duhovne sposobnosti.

Čovečanstvo je oduvek bilo fascinirano alhemijom, ali je njenu draž sasvim sigurno umanjivala činjenica da su retko kad postojale specijalizovane obrazovne institucije gde bi nadareni učenici mogli da izučavaju drevnu Veštinu, ili makar škole gde bi se uporedo sa drugim veštinama i naukama učile ispravne alhemijske tehnike i metodi. Sudeći po načinu delovanja misterioznih rozenkrojčera iz sedamnaestog stoleća, pojedini učenici su nesumnjivo ipak dobijali neki nauk od strane majstora alhemičara. Mi znamo da su oni imali asistente i šegrte - jer ko bi inače održavao vatru u pećnicama, i prao gomile staklenih i glinenih posuda korišćenih u procesima kalcinacije, separacije i destilacije? Odnosno, ko bi za njih obavljao sve one dosadne i jednolične radnje koje se danas mogu izvesti tako lako da o njima jedva i da razmišljamo? No, ostaje pitanje da li su ti isti asistenti bili ohrabrivani da samostalno izvode složene procedure i stiču potrebnu disciplinu, ili ne?

U moru literature o alhemiji, nema nijedne knjige koja makar ličila na pokušaj da se demonstriraju osnovni alhemijski principi. Tradicionalna alhemija, sa naglaskom na pobožnosti, tajnovitosti i alegoriji je, ruku na srce, nejasna. Godinama sam sretao mnoge ljude koji su umeli lepo da pričaju o alhemiji, ali sam osećao da iza tih reči ne stoji praksa. Niko od njih mi se nije ponudio da demonstrira osnovne alhemijske veštine u pravoj, ili barem improvizovanoj kuhinjskoj laboratoriji. Baš niko, sve dok pre nekoliko godina nisam upoznao autora ove knjige i pročitao njeno prvo, neprošireno izdanje, za koje sada mogu slobodno da tvrdim da vredi onoliko zlata koliko je teška.

Osećam izvesno kajanje što sam pre nekoliko godina, dok sam pisao recenziju za priručnik koji sada držite u rukama, izrazio izvesnu kritičnost u pogledu na njegov literarni stil, izražajnu formu i brojne tipografske greške. To je bilo glupo i arogantno s moje strane. Jer čak i da je, recimo, knjiga bila napisana najgorim mogućim stilom, ostala bi jedinstveno i autentično remek-delo. Da ova knjiga nije napisana i objavljena, bio bi to nenadoknadivi gubitak. Iz nje se jasno, jednostavno i precizno može naučiti postupak izvođenja manje alhemijske cirkulacije. Pretpostavljam da će predstavljati otkrovenje za sve one koji do sada nisu znali za postupak rada sa biljkama. Veliko Delo je u biti nastavak istog procesa, istih tehnika, na osnovu iste univerzalne filozofije. Mnogi alhemičari iz starine dali bi sve - ili barem omanje bogatstvo - za ovde pružene

informacije. Mnogi od njih bili bi pošteđeni propasti i nevolja da su imali na raspolaganju uputstva izložena u ovom priručniku.

Opisi alhemijskih procesa ne mogu se sasvim shvatiti u terminima moderne hemije. To ne znači da neka vrsta rutinskog treninga na prvoj godini hemijskih studija ne bi bila od koristi. U najmanju ruku, takva obuka bila bi korisna da se nauči veština baratanja instrumentima koji se isto tako upotrebljavaju i u alhemiji. No čak i kada bi postojala mogućnost prevođenja hemijske terminologije na terminologiju alhemije, alhemičari bi prezali od toga da olako, prebrzo ili previše upute u svoje tajne, jer bi lako mogle biti zloupotrebene. Današnji čovek je pokazao da je "adept" u veštini zloupotrebljavanja prirode. Kao posledica toga, javlja se sve veća zainteresovanost za ekologiju i zabrinutost zbog zagađenosti sredine. Prema tome, podozrivost starih alhemičara i mudro odabran alegorijski način izražavanja ima svoje opravdanje.

No, nemojte se zavaravati. Iako je ova knjiga jednostavno napisana, bavljenje alhemijom nije nimalo lak zadatak. Ono zahteva strpljivost i upornost. Nema jednostavnog i lakog puta do Velikog Dela. Za takvo postignuće potrebna je velika posvećenost, iskrenost i rešenost da se ovaj put sledi do samoga kraja - bez obzira na cenu.

Jedan od starijih alhemičara je izjavio da je osnovni proces tako jednostavan da ga čak i žene i deca mogu izvesti. Možda! Ali to izgleda tako tek kada se dospe do druge obale, i kada se shvati izreka "ukoliko ne postanete kao deca nećete kročiti u carstvo nebesko." U međuvremenu, potreban je napor, trud i molitva da bi se dospelo u stanje blisko jednostavnosti deteta, kada se alhemijski ciljevi ostvaraju s lakoćom. Malo je onih koji su nagrađeni naročitom genetskom ili psihološkom predispozicijom, ili izuzetnim strpljenjem - i koji, tako prirodno obdareni, uz pomoć Božije milosti, dospevaju do cilja.

Ukoliko želite da naučite osnovne principe praktične alhemije, možete ih naći u ovom čudesnom i nevelikom priručniku. Nijedna druga knjiga iz ove oblasti, za sve godine mog izučavanja, nije mi ni izbliza bila tako jasna i korisna. Da sam na nju naleteo četrdeset godina ranije, našao bih da je mnogo zanimljivija i prosvetljenija od prevelike i glomazne knjige gđe Atvud (Atwood) na kojoj sam započeo svoje duhovno kaljenje. Proučavajte je - i pokušajte da izvedete opisane procese. Praksa je mnogo zahvalnija i prosvetljenija od jalovog umovanja. Ora et labore. Istražuj i radi - ali radi. Bez toga se ne može čak ni početi. A ova knjiga opisuje kako početi sa radom, i kojim sredstvima.

Izrael Regardije

PREDGOVOR PRVOM IZDANJU

Ova nevelika knjiga pripremljena je uz goleme teškoće, jer se, dugujući obuhvanosti tematike kojom se bavi, javila neizbežna potreba za skraćivanjem tako glomaznog materijala. Povrh toga, gotovo je nemoguće pružiti sažeti prikaz tajnog znanja, a da se čitalac ne dovede u još veću zabunu.

Alhemija za početnika nesumnjivo predstavlja veliku avanturu. Da bismo vam početak istraživanja učinili lakšim, knjigu smo zamislili kao jezgrovit, a ipak jednostavan pregled uputstava za praktičnu laboratorijsku alhemiju.

Onaj ko nije u stanju da praktično primenjuje data uputstva, nema drugog izbora nego da momentalno zaboravi na celu stvar.

Osećam da me od strane pobornika apstraktnih nauka čekaju optužbe za empirizam na koji se moje izlaganje oslanja. No, ne bi bilo opravdano da se izvinjavam zbog svega što sam izneo na ovim stranicama. Sve što sam rekao zaključio sam na osnovu stvari koje sam svojim očima video prisustvujući praktičnim eksperimentima u jednoj univerzitetskoj laboratoriji, kao i prilikom dugotrajnih proba i istraživanja u mojoj privatnoj laboratoriji. Sve što sam radio od početka je bilo utemeljeno na čvrstoj veri u istinu koju sam otkrio u tajanstvenim učenjima alhemičara - naročito u idejama Paracelzusa i Bazila Valentina, kao i autora *Collectanea Chémica*.

Ulazak u atomsku eru trebalo je da dovede do relativno lakog odbacivanja prethodnih predrasuda o alhemiji, no one su ipak nastavile svoj život zahvaljujući neiskorenjivo uskim naučnim shvatanjima.

Zašto izgleda tako nerazumno pretpostaviti - izuzimajući veliki broj šarlatana i varalica koji sebe nazivaju alhemičarima - da su ljudi poput Paracelzusa i Valentina govorili istinu u vezi svojih otkrića? Da li zbog toga što njihovo izlaganje možda ostavlja utisak da se radi o nekoj čudnoj mešavini metafizičkog simbolizma i apsurdne terminologije?

Hajde da pretpostavimo da je to jedan od glavnih argumenata. "Crveni lav" ili "paunov rep" ostaju, tako, detinjasti nonsens, prosto zato što je prihvaćena hemijska terminologija usvojila kombinaciju reči "tetrafeniletilen dihlorid"¹ kao standardni naučni izraz. Ova i slične kombinacije slova i brojki doista ne predstavljaju zagonetku za upućenika u čuda hemije. Kada se jedan termin kao što je "tetrafeniletilen dihlorid" izrazi pomoću hemijskih simbola, to izgleda ovako:

$2(C_6H_5)_2CCl_2 - 2Zn - (C_6H_5)_2CCl - CCl - CCl(C_6H_5)_2 - 2HgCl$,

što za hemičara ima smisla. Međutim, za neupućenog ova formula predstavlja beznačajnu šifru slova i brojeva. Hemijska terminologija za njega jednostavno nema nikakvo značenje.

Valentin, koji uz Paracelzusa uživa slavu oca moderne hemije i medicine, napisao je: "Iako imam neobičan stil pisanja koji izgleda čudan i proizvodi u mnogim glavama neverovatne misli i slike, postoji razlog zašto to činim. Dovoljno je da kažem da se ja, ne hajući previše za tuđa naklapanja, oslanjam na svoje iskustvo, jer je u njemu tajno znanje, viđenje nepreduhitreno govorom, i razum koji nadvisuje glupost."

Ova njegova tvrdnja bi današnjem naučniku delovala previše empirijski, pa bi je verovatno sa nipoštašavanjem odbacio.

Zar je zaista toliko nerazumno prihvatiti simbolizam i kombinacije reči alhemičara srednjeg veka sa istom verom sa kojom danas uzimamo zdravo za gotovo naučne tvrdnje?

Potonje pitanje uistinu zaslužuje pošten odgovor.

Stranice koje slede, ukoliko uspem da svoje hipoteze približim čitaocu, predstavljaju pokušaj da se održi svetlost baklje u stigijskom mraku. Pre mnogo vekova ovu baklju su potpalili alhemičari čija imena će jednog dana izazivati poštovanje kod dece onih istih koji se danas uzalud trude da im se narugaju.

Predviđeno je da ovaj priručnik ne ugleda svetlost dana u prevelikom tiražu, pošto će samo malobrojni hteti da se bave delom koje je dospelo na tako loš glas. A oni koji se ipak usude da neko vreme eksperimentišu u svojim laboratorijama kako bi otkrili ima li neke istine u alhemiji, biće pozdravljeni dobrodošlicom i dobiće dragocenu pomoć. Za mene nema sumnje da ozbiljan i spreman učenik može da postigne ono što je na ovim stranicama zapisano.

Mnoge su godine prohujale otkako je ovaj priručnik napisan. Nakon temeljnog razmišljanja, procenio sam da je pravi trenutak da on bude i objavljen, kako bi i drugi mogli da imaju koristi od njega.

Neka zaživi u duhu svog naslova, to jest kao priručnik za alhemičarske novake.

Sa dubokim mirom,

Frater Albertus

Solt Lejk Siti, Juta, S.A.D.

6 maj, 1960.

PREDGOVOR DRUGOM I REVIDIRANOM IZDANJU

Zahvaljujem Stenliju Harbertu (Stanley Hurbert) i Persiju Robertu Bremeru (Persey Robert Bremer), na njihovim naporima da revidiraju prvo izdanje "Alhemijskog priručnika". Dugujem im ogromnu zahvalnost za pomoć prilikom redakcije drugog izdanja, pošto je u svom prvom izdanju knjiga bila prepuna tipografskih i gramatičkih grešaka. Finalni materijali su bili pregledani, ali ispravke nehatom nisu bile unete pre samog štampanja. Ove greške su sada korigovane.

Valja očekivati da će se u slučaju brižljivog praćenja datih uputstava, pred ozbiljnim učenikom alhemije praktični rezultati u njegovoj laboratoriji vidljivo manifestovati. Van svake sumnje je da su takvi rezultati ostvarivi, što će potvrditi i brojni učenici koji su izučavali praktičnu alhemiju u Paracelzusovom istraživačkom društvu. Ovo ne važi samo za Manje Delo koje se odnosi na biljke, nego i obuhvata i rad sa mineralima i metalima.

Da je to tako, praktičan rad koji se, nesputan zavetom ćutanja, više od jedne decenije odvija u laboratorijskim uslovima predstavlja više nego dovoljan dokaz.

Frater Albertus

PRVO POGLAVLJE

UVOD U ALHEMIJU

Šta je alhemija? Ovo je prvo i najvažnije pitanje na koje valja odgovoriti pre nego što se započne sa daljim proučavanjem. Radoznali i temeljni um sigurno će dobiti zadovoljavajući odgovor, dok nehajno i letimično listanje knjige neće uroditi plodom. Onom čitaocu koji nema predznanja o alhemiji, onome koji nije pažljivo

proučavao misticizam, okultizam i srodne oblasti, odgovor na gore postavljeno pitanje neće zvučati smisljeno. Šta je, onda, alhemija? To je "povišavanje vibracija".

Iz tog razloga nije mudro da se neupućeni upusti u eksperimente na osnovu laboratorijskih skica koje će uslediti. Ti eksperimenti su name-njeni samo onima koji su proveli poprilično vremena u proučavanju spagiričnih veština, i koji su iskazali čestitost svojih namera, i dalje uporno tragajući za najvišom tajnom, kamenom filozofa. Obzirom da svaki proučavalac alhemijske literature zna da tačan opis procesa *opus magnuma* nikada nije doslovce i u potpunosti otkriven, a još manje publikovan, siguran sam da će umeti da ceni činjenicu da je u ovoj knjizi dat detaljan opis manje cirkulacije.

U alhemiji postoje manje i veće cirkulacije. Prve se bave biljnim carstvom, a druge, najcenjenijim od svih, carstvom minerala (metala). Dublje razumevanje, a ne samo poznavanje, biljnog procesa otvara kapiju velike arkane. Meseci i godine eksperimentisanja u vašoj alhemijskoj laboratoriji dokazaće istinitost ove tvrdnje. Oni koji su proveli dugo vremena nad knjigama i retortama, shvatili su da je alhemija životno delo. Ta važna činjenica štiti našu spagiričnu veštinu tvrdim oklopom koji nijedan materijalista ne može da probije. Da nije dugotrajnog čišćenja, pročišćavanja i sazrevanja, kako samog alhemičara tako i supstance sa kojom radi, kako bi onda Delo moglo biti sačuvano od nedostojnih i pohlepkih radoznalaca? Uostalom, samo ono što prođe vatreno krštenje biva pročišćeno. Alhemičarski novaci moraće da prihvate i činjenicu da se alhemijski procesi još uvek ne mogu u celosti obelodaniti i da moraju biti čuvani pod velom tajnosti. Jer, u alhemiji nema mesta ličnim ambicijama i pohlepi. Cilj svih istinskih adepata jeste da oslobode čovečanstvo njegove fizičke i duhovne bede. Neprihvatanje tog cilja automatski isključuje osobu iz kruga adepata.

Prirodno je da se moji prijatelji medicinari, kao i farmaceuti, neće odmah složiti sa mnom kada pročitaju ono što sledi. To je zato što se prikazana materija mora uzeti zdravo za gotovo, budući da je strana standardnim učenjima savremenih medicinskih škola. A obzirom da se ja sa njima slažem u okvirima njihove nauke, pošteno je da ih zamolim da i oni o sadržaju ove knjige razmisle u okvirima alhemijske veštine. Ukoliko im se to učini nemogućim, onda neka knjigu odlože na stranu i zaborave na nju sve dotle dok ne budu mogli da je istražuju otvorenog uma oslobođenog predrasuda.

Nije mi bila namera da ovde pišem o alopatskom metodu lečenja. To ostavljam stručnjacima. Ja ovde pišem o alhemiji zbog toga što sam njenom izučavanju i eksperimentima koji su prethodili ovoj knjizi posvetio mnoge godine, kao i zbog dela koja će najverovatnije uslediti. Pošto je alhemija tako obimna, u mnogo ako ne i u većini slučajeva jedna zemaljska inkarnacija nije dovoljna da se dovrši čitav opus. Dok se uspinjemo alhemijskim stepenicama iskrsavaju mnogi problemi koje treba rešavati, uključujući vreme, novac, razočarenja - da spomenemo samo neke od težih iskušenja. Poklonik stoga treba dobro da razmisli pre no što se lati takvog zadatka, jer ukoliko se temeljno ne pripremi, sav njegov rad može da padne u vodu.

I kod manje i kod veće cirkulacije sam postupak u suštini ne iziskuje velike izdatke. U stvari, troškovi su relativno mali. Ali, pre nego što dospe do te faze, naš istraživač će verovatno morati da uloži mnogo novca, vremena i truda. Iz tih razloga stoji ozbiljno upozorenje da se ne otisnete nestrpljivo u alhemijske vode, da ne zamišljate sebe kako savršeno zdravi sedite na kraju blistave duge sa čitavim svetom pod nogama i ćupovima punim zlata. To su samo iluzije za koje će se pokazati da nisu ništa drugo do šarene laže; one neće zadovoljiti dušu. Alhemičar ne nastoji da dostigne ispraznost slave. Slava se, u stvari, u alhemiji ne može ni postići. Slava je od istinskih ciljeva alhemije udaljena kao nebo od zemlje. Time se vraćamo na početak ovog poglavlja i jednostavnu definiciju: "Alhemija je povišavanje vibracija." Onaj ko ne sagleda značenje ove naizgled nevažne sentence ne zaslužuje da se okuša u alhemijskom eksperimentisanju. Takav bi ličio na čoveka koji unapred tvrdi da, pošto poznaje sva slova alfabeta, može da čita na bilo kom jeziku gde se koriste ta slova. Hemičar može da poznaje sve hemijske formule i skraćenice, ali da li on istovremeno razume njihov smisao? Kakvo je njihovo poreklo? Kakva je prvobitna priroda tih jedinjenja? Ova pitanja ostavljamo onima koji su dužni da na njih odgovore. Ukoliko dosadašnje izlaganje ne obeshrabri učenika i ne natera ga da sa treskom zaklopi knjigu i odbaci je sa prezirom, možda će mu upravo ona pomoći da pronade svoje mesto u univerzumu, duševni mir i spokoj. Hermetička filozofija, sa svojim praktičnim tajnama, uvek iznova ponavlja drevni aksiom: "Kako je gore, tako je dole. Kako je dole tako je gore."

Da li u ovoj knjizi treba da govorimo o istorijskim činjenicama u vezi starih alhemičara? Mnogo knjiga je već objavljeno koje se na istorijski i biografski način detaljno bave alhemijom. Iz tog razloga, ovde nisu

učinjeni pokušaji da se doda još nešto na već postojeće bogatstvo biografskog materijala. Naš naglasak je prvenstveno stavljen na današnje alhemijske eksperimentacije, vođene u skladu sa starodrevnim praksama. Naš cilj je da na ovim stranicama pokušamo da otkrijemo i savremenim jezikom ukažemo na srž alhemije, a da pritom ostanemo u harmoniji sa drevnim pravilima i ritualima, imajući u vidu alhemijski zavet. Alhemijskoj praksi, ne samo u predašnjim vremenima nego i danas, valja pristupiti krajnje ozbiljno. To najbolje ilustruje sledeći zavet iz *Theatrum Chemicum Britannicum-a* (London, 1652). Na ovaj zavet, u ponešto izmenjenom obliku, oslanjaju se i današnji adeпти:

"Od sutra ćeš novim životom da živiš
kada na veru blaženi Sakrament primiš
I zavet taj svečani položiš zato
Da dok si živ ni za srebro ni za zlato
niti iz ljubavi prema Rodu svome
a ni za naklonost Velikaša bo'me
dragocenu tajnu ne otkriješ nikom
ni živom rečju nit kakvim pismom
Već samo onome ko pouzdan bude
i oduvek traga za tajnama Prirode
Njemu ćeš otkriti tajne Veštine
i Filozofije pre no što život ti mine."

Pre ili kasnije, mnogi aspiranti će osetiti želju da pronađu iskusnog adepta i postanu njegovi učenici ili šegrti. Ali bez obzira na svu iskrenost njihovih želja, početnici će, tragajući za učiteljem, poznavaoцем Velike Tajne, samo protračiti dragoceno vreme. "Kada je učenik spreman, Učitelj se pojavljuje." Ova drevna izreka još uvek vredi. Čovek može da traga, da teži, da naporno radi i uči do zore, ali sve to ne znači da će se domoći bescenog dragulja: Velike Arkane. Jer, za to je potrebno nešto više od pukog naukovanja. Čestito, čisto, istinoljubivo, dobroćudno i skromno srce, ostvariće mnogo više od suve pameti. No i pored toga je uz navedene osobine neophodno i učenje. Bez poznavanja i razumevanja prirodnih zakona i njihovih duhovnih paralela, niko ne može biti nazvan istinskim alhemičarem niti mudracem.

Ja ovde ne pokušavam da branim alhemiju. Alhemiji ne trebaju branioци. Ja samo zagovaram alhemijsko iskustvo, jer je ono možda najlepše iskustvo dostupno čoveku. Doživeti! Spoznati! Pronaći "svetlost koja sija u tami"!

Ali nema lakog puta do postignuća. Povremeno će teške sumnje pritiskati srce poklonika alhemije. Šta god da je uzrok tome i kakve god bile posledice, neka zna da alhemija podrazumeva strahovitu odgovornost. Onaj ko je čitao o životima alhemičara mogao je da vidi kako je dug put do cilja. Nije svako bio te sreće kao Irenej Filaltes (Eirenaeus Philalthes) koji je zabeležio da je, u svojoj dvadeset trećoj godini, uspeo da se uz Božiji blagoslov domogne *lapis philosophorum-a*. Mnogi će morati da sačekaju još jednu inkarnaciju pre nego što pokažu da su vredni i spremni za to iskustvo. Ali, ukoliko odbace sve sumnje i ako njihovo čvrsto Verovanje preraste u snažnu Veru, tada će taj uzbudljivi trenutak narastajuće spoznaje napokon pomoći osobi da Razume, odnosno Ostvari jedinstvo sa univerzumom, i Spozna tajnu Stvaranja i kosmičke svesti. Prirodno je da se sada javljaju pitanja: "Šta je tajna stvaranja? Šta je u osnovi životne sile?" Na ta pitanja se mora odgovoriti pre nego što kandidat za alhemičara postane kadar da ma šta izvede u svojoj laboratoriji. Budući da se sve što raste rađa iz semena, plod mora da bude sadržan u semenu. To dobro upamtite, jer u tome se krije tajna stvaranja. Gajenje bilo kog uzorka, može se shvatiti i kao povišavanje vibracija, koje smo ranije spominjali. Biljke, životinje, kao i minerali i metali, izrastaju iz semena. Poimanje ove prirodne tajne, koja se čovečanstvu otkriva samo delimično, je osnovni predmet alhemije. Jednom kada se to spozna, potrebno je još samo razumevanje produbi kako bi se postigli željeni rezultati u negovanju odnosno podizanju uzorka, što se u Alhemiji zove transmutacija. Ukoliko možemo da pomognemo prirodi da ostvari svoj krajnji cilj, da ono što je sama iznedrila dovedemo do savršenstva, tada smo u skladu sa njenim zakonima. Priroda se neće uvrediti zbog veštačkih pokušaja, ili prečica, kojima ćemo nešto dovesti do savršenstva. To možemo da ilustrujemo sledećim primerom: Seme paradajza možete u poznu jesen baciti na

zemlju. Čim dođe zima prekriće ga sneg i led. Biljka paradajz neće izrasti u takvim uslovima, napolju i na niskim temperaturama. Međutim, ako to isto seme zasadite unutra, ako ga stavite u odgovarajuću toplu i vlažnu sredinu gde vladaju odgovarajući uslovi, iz njega će se razviti biljka koja će doneti plod. Ovo nije u suprotnosti sa prirodom, već u harmoniji sa prirodnim zakonima. Jer da bi se seme razvilo i donelo svoj predodređeni plod neophodni su vatra (toplota), voda, vazduh i zemlja. A životna sila ne izvire iz vatre, zemlje, vazduha i vode. Životna sila je posebna suština koja prožima univerzum. Ova suština, ili peti element (kvintesencija), je najvažnija stvar za kojom alhemičari tragaju. To peto je nezavisno od ostala četiri - vatre, vode, vazduha i zemlje, i to je ono najvažnije što alhemičar treba da pronađe i izdvoji. Nakon što je došlo do takvog izdvajanja, odgovor na pitanje šta se krije u tajni stvaranja delimično će se manifestovati u formi guste pare, koja će se, kada prođe kroz kondenzatorsku cev, staložiti u jednu supstancu nalik na vodu, žućkaste boje, koja u sebi sadrži nešto uljano što boji ekstrakt. Ova uljna supstanca, odnosno alhemijski Sumpor, je isto toliko važna za alhemijske pripreme kao i So i Esencija. Ovde ćemo zastati, pošto ćemo sve ovo kasnije detaljnije obrazložiti.

Možda ste uočili da se određene fraze i sentence kroz knjigu ponavljaju. Ovo nije slučajno. One su namerno ubačene kako bi se određene važne tačke još više naglasile. Mnogo toga što je ovde napisano mora da se iščitava više puta da bi se proniklo u tajnu. Svaki učenik mora da uloži pojedinačne napore. A šta će oni iznedriti, pokazaće se tek kada počnu praktični eksperimenti u laboratoriji.

Sada o alhemičarskoj laboratoriji. U neobuzdanoj imaginaciji ona obično poprima zastrašujući izgled. Čak i danas takozvani religiozni ljudi diskutuju o alhemiji uz prigušeni šapat zato što su posredi, kako vele, đavolska posla. Za nekoga je neznanje blaženstvo, i niko nema pravo da mu ga uskrati. Ne smemo obraćati pažnju na primedbe onih koje religioznost obavezuje da budu protiv alhemije, pošto ne želimo nikoga da preobratimo. Naše energije treba da usmerimo da pomognemo pokloniku alhemije na njegovom mukotrpnom putu. Ovaj put počinje u laboratoriji. Sve se u laboratoriji vrti oko vatre i njene emanacije: toplote. Ostatak čini nekoliko balona, kondenzator, i nešto umešnosti. To zvuči prilično jednostavno, a tako i jeste. Šta onda znače svi drugi instrumenti razbacani po alhemijskoj laboratoriji, kao što se može videti na mnogim slikama? Baš kao što su umetniku, da bi naslikao sliku, potrebni samo platno, boja i kičica, ali svoj atelje može da obogati mnogobrojnim drugim pomoćnim stvarima, tako i alhemičar dodaje i druge instrumente za koje smatra da će mu ustrebat. Kako bude sve dublje i dublje zalazio u misterije i otključavao sve više tajni, nema sumnje da će alhemičar sve duže eksperimentisati i vršiti sve složenije opite. Jer, kada duša jednom ogladni i počne da žeda za istinom i otkrivanjem prirodnih zakona, nema kraja njenoj potrazi sve dok ne dospe do samog kraja.

Gde treba da bude smeštena laboratorija? Kako se alhemija može praktikovati u gradu? Na takva pitanja svaki će učenik morati individualno da odgovori. Ugao u potkrovlju ili neko mestašće u podrumu biće dovoljni, pod uslovom da obezbedite konstantnu temperaturu. Onaj ko želi da se bavi našom spagiričnom veštinom moraće da se osloni isključivo na sebe. Kakva sreća! Kako bi drugačije i moglo da bude? Kako ćete inače moći da cenite iskustvo ukoliko do ključne tačke saznanja ne stignete sopstvenim individualnim naporima? Do sada smo već dovoljno rekli o teškoćama i razočarenjima na koje će učenik nesumnjivo naići. Ukoliko on, uprkos teškoćama, još uvek želi da kroči kroz vratnice našeg spagiričnog svetog hrama, pronaći će na sledećim stranicama vođstvo i dobrodošlicu. Jer tu se jednostavnim rečima i doslovno otkriva postupak manje cirkulacije.

Oni koji očekuju da na sličan način dobiju potpuni opis Velike Arkane, čekaće uzalud. To se ne može dati i nije dozvoljeno. Ali, što je najvažnije, ko postigne uspeh u svojoj laboratoriji sledeći uputstava predstavljena u knjizi, sigurno će moći da izvede i Veliku Arkanu, ukoliko je spreman. Priprema može da se protegne na nekoliko, pa čak i više desetina godina. U tom smislu ne mogu se odrediti vremenska ograničenja. Neki imaju prirodnu ili urođenu težnju, odnosno dar, da istražuju misterije. Neki u njih nikada neće čak ni kročiti. "Zašto", ovde nije umesno pitanje. Ali onima koji su spremni da putuju kraljevskim putem alhemije poručujem, "Strpljenja! Strpljenja! Strpljenja! Mislite i živite čisto i uzvišeno uvek prebivajući u istini - onoj za koju iskreno mislite i verujete da je istina." Takav neofit ne može propasti. Upamtite reči: "Tražite i naći ćete; kucajte, i otvoriće vam se."

Mudrost Mudraca predstavlja vrhunac svega suštinskog u šta bi čovek trebalo da veruje, svega što bi trebalo da spozna i razume. Onaj ko postigne takvo stanje prosvetljenosti zaista je u skladu sa univerzumom i u miru

sa svetom. Da bi se postigao cilj, priroda borbe u ovoj svetovnoj ljusci u kojoj se trenutno nalazimo ne bi trebalo da bude nasilna, kao što neki žele da veruju. Valjalo bi da svoje napore usmerimo ka tome da postanemo svesni situacija sa kojima se svakodnevno suočavamo, da uzdižemo misli iznad taloga svakodnevnog života i, napokon, pronađemo mir unutar nas samih. Ukoliko se ne latite alhemije unutrašnjeg sopstva, odnosno transcendentale alhemije, kako se još naziva, imaćete ogromne teškoće da dobijete rezultate u svojim praktičnim laboratorijskim eksperimentima. Možete, na primer, dobiti rezultate o kojima ništa ne znate, i shodno tome ih odbacite kao bezvredne. Ali, nije dovoljno ni samo znati. Razumevanje je kruna našeg rada. Ovde dolazi do izražaja mudrost Adezata i Mudraca kao pomoć na putu sticanja razumevanja onoga što se iznutra naslućuje, ali se još uvek dovoljno ne razume.

U alhemiji postoji samo jedan put do rezultata. Poklonik mora da pokaže da je dostojan i dovoljno pripremljen. Priprema se može odnositi na mnoge i različite stvari, mada je težište uvek na traganju za istinom. Život, budno, odnosno svesno stanje, moraju da budu prožeti istinoljubivošću koja prati svaku reč i delo. Treba da je prisutna ljubav prema čovečanstvu bez žudnji, voljnost da se radosno podele materijalna blaga sa drugima, spremnost da se potrebe čovečanstva stave iznad ličnih želja. Sve ove vrline čovek mora prvo da izgradi. Jedino tada će mudrost Svetaca i Adezata početi da dobija smisao. Priroda će tada postati naš najbliži saradnik. Svet, koji nas je ranije držao u magli kroz koju naše viđenje nije moglo da prodre, počće da, u svetlosti novih saznanja, poprima jasne obrise. Po prvi put ćemo istinski upoznati Boga. Prosvetljenje će obasjati čitav naš život. Namesto puke borbe za opstanak, u našem srcu će se roditi božanski cilj. U nama će zavladati duboki mir kao nevidljivi štit usred meteža i borbi. Mudrost Svetih će nam pomoći da ovo postignemo. Ali takvom postignuću možemo se nadati samo ako se dovoljno pripreмимо i vodimo život u duhu ispravnosti. Taj posao niko umesto nas ne može da obavi. Naposletku ćemo doći do spoznaje da ono što nas okružuje nije više tako rascepkano kao nam se ranije činilo. Počćemo da razmišljamo u okvirima "mi". Mi, Bog i ja, čovečanstvo i ja, sada smo povezani. "Ja" gubi svoje značenje; ono uranja u Kosmičko Sve. "Ja" postaje deo mnoštva koje je oduvek bilo jedno. Individualnost, iako još prisutna, postaje "Beskonačna individualnost". Zatim uranjamo u još dublju spoznaju da je "ja" samo delić Božanskog, entitet po sebi, ali ne i istinsko sopstvo, koje je Sve, Božansko. Prosvetljeni mudraci, Sveci, Adepti, kako god da ih nazovemo, sreću se na istom nivou. Oni su se već popeli na planinski vrh, odakle vladaju svetom. Iz njihove dalekosežne perspektive, njima je jasno šta se dešava i ono šta će se desiti. Ostatak sveta koji se još uvek vrzma, vrti i traga u dolini punoj prepreka, suviše je bližu samim događajima da bi ih jasnije sagledao.

Mudraci čitaju Prirodu kao čitku, dobro odštampanu knjigu čije su rečenice potpuno razumljive.

Spisi koje su nam ostavili Mudraci pokazuju da su njihova mišljenja i gledišta u potpunoj saglasnosti. Svi se međusobno slažu. Samo će neupućeni pomisliti da su u njima otkrili nedoslednosti i očigledne protivrečnosti, što samo potvrđuje da nemaju dovoljno razumevanja. Sledi sedam izvoda iz rozenkrojcerskog učenja, koji se ističu po preciznosti i dubini, a predstavljaju dopunsko gradivo studentima Univerziteta Ružinog Krsta koje je u vidu predavanja dao eminentni poglavar i Veliki Majstor tog reda, Thor Kimaletto (Thor Kiimaletho):

1. Poreklo Univerzuma je Božansko. Univerzum je manifestacija i emanacija Jednog Apsolutnog Kosmičkog Bića. Svaka manifestacija života je centar svesti i izraz Jednog Života unutar svog fizičkog ograničenja. Postoji samo Jedan Život u Univerzumu - Univerzalni Život. On prožima i ispunjava sve forme, oblike i manifestacije života.
2. Duša je iskra božanske svesti u Univerzumu. Kao što je kap vode delić okeana i sveukupne vode, tako je i duša, koja se manifestuje materijalno, delić Jedne Duše u Univerzumu. Iz nje se kod ljudskih bića razvija ličnost i sposobnost individualnog izražavanja.
3. Duševna sila potencijalno poseduje sve moći delotvornog božanskog principa u univerzumu. Svrha života na zemlji jeste razvoj ovih potencijala u ličnosti. Pošto po svoj prilici jedna inkarnacija na zemlji nije dovoljna, ličnost se mora uvek iznova vraćati na zemlju kako bi dostigla pun razvoj.
4. Moralni zakon je jedan od osnovnih zakona univerzuma. Takođe se naziva princip Karme, zakon uzroka i posledice, akcije i reakcije. Ovaj princip nije odraz osvetoljubivosti. On deluje bezlično kao i bilo koji drugi prirodni zakon. Kao što je plod sadržan u semenu, tako je i reakcija neraskidivi deo akcije. U pitanju je princip koji upravlja sudbinama ljudi i nacija. Poznavanje ovog principa pruža čoveku moć da upravlja svojom sudbinom.

5. Život ima svrhu i nije bez smisla. Blaženstvo je stvarno moguće i ono je posledica znanja, akcije i pravilnog življenja.

6. Čoveku je pružena mogućnost izbora. On ima strahovitu moć da čini dobro ili zlo, sve u zavisnosti od ostvarenog nivoa spoznaje.

7. Budući da je individualna duša deo univerzalne duše, čovek ima pristup moćima za koje ne zna, ali koje će mu vreme, znanje i iskustvo postepeno razotkriti.

Drevni hermetički filozofi učili su ljude istim principima koje će podučavati i filozofi budućnosti, jer istina ostaje istina. Ona se ne može promeniti. Ali, ljudske teorije i gledišta, koje neki nekorektno podmeću kao apsolutnu istinu, podložni su promeni. Ako neko sebe naziva filozofom to ne znači da i jeste pravi filozof. Filozof je samo onaj koji gaji iskrenu ljubav prema univerzalnoj mudrosti i koji iskreno nastoji da je primeni u svakodnevnom životu. Do mudrosti se dolazi besprekornim življenjem. Filozofija je primenjena mudrost. Sticanje titule doktora filozofije, koja se dodeljuje postdiplomcima visokih škola, ne čini filozofa, niti su oni koji poseduju to zvanje filozofi samo zbog toga što se tako zovu.

Da bismo se upoznali sa istorijom filozofije, životima i učenjima onih koje nazivamo pravim filozofima, valja izučavati njihova učenja sa svih strana i ono što je iz njih proizašlo. Biti filozof, stoga, znači, razumeti i živeti u skladu sa tim razumevanjem, držeći se principa nesebičnog davanja bez premišljanja. Tako će naša vera u čovečanstvo biti opravdana. Kada ovo postane jasno, tek tada će alhemija zaživeti. Transmutacija se vazda odvija na višim planovima, delujući na niže. Zahvaljujući toj činjenici, nema tog fizičkog zakona koji čovek može sprovesti, ili zloupotrebiti, bez karmičkih posledica. Dobra karma, ukoliko se može dopustiti takav izraz - jer je karma suštinski neutralna, stvara se harmoničnom primenom prirodnih zakona. Takvoj harmoniji treba da težimo ukoliko želimo da dobijemo očekivane dobre rezultate, koje i sama priroda podržava.

Ukoliko ovo smo sažeto izložili ima nekog smisla za učenika alhemije, njemu će postati jasno zašto je taj alhemijski dragulj, kome svi alhemičari teže, nazvan *Kamenom filozofa*.

DRUGO POGLAVLJE

MANJA CIRKULACIJA

Teško je shvatiti alhemijsku terminologiju. Bez pravilne mentalne i duhovne pripreme, početnik obično tumači spagirične simbole kako mu volja, stupajući tako na pogrešnu stazu nerazumevanja i pogrešnog rada kojeg samo godine bolnog iskustva mogu ispraviti. Sa sigurnošću možemo reći, a i iskustvo nam govori da svim početnicima u alhemiji prvo na um pada dobijanje filozofskog kamena. Taj cilj, koliko god da je opravdan, u nedostatku pravilne pripreme, obično biva napušten onda kada posle izvesnog vremena provedenog u eksperimentisanju rezultati izostanu. Onda nekadašnji ozbiljni učenici, koji nisu uložili dovoljno truda u pripreme, na alhemiju bacaju drvlje i kamenje, nazivajući je prevarom i drugim pogrđnim imenima, i odbacuju istinsku vrednost onoga što nikada nisu ni razumeli.

U ovom poglavlju koje se bavi praktičnim alhemijskim laboratorijskim eksperimentisanjem početnik će biti *pažljivo obučen* kako da dobije prave alhemijske biljne tinkture, ekstrakte i soli. Kao što će čitalac zapaziti, "pažljivo obučen" je naglašeno. Dobro je da ova obuka započne upoznavanjem neofita sa najvažnijim rekvizitom alhemijske laboratorijske prakse, a to je STRPLJENJE. Ovu reč bi valjalo napisati krupnim slovima i obesiti iznad alhemijskog Etanora1. Nemoguće je da se postigne bilo šta u alhemijskoj laboratoriji bez krajnje strpljivosti. Lično iskustvo će vremenom dokazati ovu tvrdnju. Prema tome, ukoliko neofit veruje da je dovoljno obdaren ovom vrlinom, ja ću mu sa najvećim zadovoljstvom otvoriti vrata svoje laboratorije i provesti ga kroz različite procese koji su neophodni da bi se dobili željeni rezultati. Za početak, novak treba da se upozna sa određenim brojem lekovitih biljaka. Pod tim podrazumevam poznavanje biljaka i njihove upotrebe.

Kako sakupljati i pripremati biljke

Različite delove biljaka treba sakupljati onda kada su njihovi naročiti sokovi najviše prisutni u njima.

Kore

Kore stabala, grana ili korenja treba gultiti sa mladog drveća na jesen ili u rano proleće. Nakon odstranjivanja spoljašnjih delova kore, isecite je na tanke delove i prostrite na tamno mesto radi sušenja.

Korenje

Korenje treba iskopavati kada lišće opadne, jer tada sva snaga silazi u koren. Ali, još bolje ga je iskopavati u rano proleće pre nego što se sokovi podignu u biljku ili drvo.

Semenke i cvetovi

Cvetove treba sakupljati tek kada su u punom cvatu, a semenke kada su potpuno sazrele. Zatim ih treba brzo osušiti na tamnom mestu.

Lekovite biljke

Najbolji rezultati se dobijaju kada se lekovito bilje bere dok je u cvatu, ali se može brati i u bilo koje drugo vreme pre nego što počnu mrazevi. Treba ga osušiti brzo i odložiti na tamno mesto.

Lišće

Listove treba sakupljati kada je biljka procvetala. Valja ih brzo osušiti.

Plodovi i bobice

Treba ih sakupljati kada su dozreli. Brzo osušiti.

Jedan od najboljih metoda za sušenje biljaka jeste da se u tankom sloju rasprostru preko čiste hartije, najbolje na pod, preko kojeg neprekidno struji svež vazduh.

Biljke, odnosno sve biljne lekove valja držati na suvom i tamnom mestu. Za odlaganje praškova kalajne limenke su bolje od drugih posuda. Korenje se najbolje očuva u zatvorenim kutijama. Tinkture i ekstrakte valja čuvati u tamnim staklenim bocama koje će ih zaštititi od uticaja svetlosti.

Pretpostavimo sada da smo za naš rad izabrali biljku matičnjak (*Melisa officinalis*). Nakon što smo datu biljku odabrali u cilju izdvajanja čistih alhemijskih lekovitih svojstava, razmotrimo još osnovne načine za dobijanje ekstrakta. To su:

1. Maceracija

Sveža ili sušena trava se potopi u vodu i ostavi da odstoji na sobnoj temperaturi.

2. Refluks

Sveža ili sušena trava se podvrgava refluksu i zatim cedi. Ovo se postiže tako što se preko balona postavi kondenzator koji služi da se vlaga prvo kondenzuje, a potom ponovo iscure na dno balona.

3. Ekstrakcija

Sveža ili sušena trava se stavi u uložak, a uložak se stavi u Soksletov aparat za ekstrakciju.

Da bi se dobio biljni ekstrakt može se primeniti ma koji od ova tri postupka. Kao medijum za ekstrakciju mogu se koristiti voda, alkohol ili etar (*menstruum*).

Gornja tri načina uglavnom se koriste da bi se dobio ekstrakt ili tinktura. Tinktura koja se dobije destilacijom sa vodom ne sadrži toliko biljne esencije kao macerovani biljni ekstrakt dobijen potapanjem u alkohol ili etar. Da bi izdvojila celokupna esencija neke biljke, uključujući i ulje koje je sadržano u njoj, poslednji metod, naime ekstrahovanje u aparatu za ekstrakciju (Sokslet ili neki drugi), jeste najbolji.